

Resums en català

José Antonio Saura Rami

Les formes de participi ribagorçanes en *-au*, *-eu*, *-iu*

El treball que ací presentem prova de demostrar el caràcter autòcton de les formes de participi ribagorçanes (*cantau*, *temeu*, *partiu*), que segons el nostre parer, estan relacionades amb la dinàmica general dels parlars ribagorçans que, des d'una perspectiva foneticofonològica, mantenen la vocal /o/ al singular en posició final absoluta i sonoritzen les oclusives sordes intervocàliques, primer pas per a la ulterior desaparició de la /d/ fricativa.

Mots clau: Dialectologia, fonologia, morfologia, participis, ribagorçà, benasquès, aragonès.

Alberto Bautista

Llengües en contacte a la comarca del Bierzo: castellà, asturleonès i gallec

A la comarca del Bierzo s'hi parlen tres llengües, dues de les quals són llengües pròpies: el gallec i l'asturleonès. Com a conseqüència de l'antic contacte lingüístic són nombroses les interferències i els manlleus entre el gallec i l'asturleonès. Aquests manlleus, calcs i interferències es verifiquen en les diferents varietats lingüístiques i s'intensifiquen en les zones on es dibuixa la frontera lingüística, el que hom anomena generalment «chapurreao».

L'asturleonès a la comarca del Bierzo, es parla principalment a les valls de Ribas de Sil, Forniella i La Cabrera. El nombre de parlants oscil·la entre els 2.500 i els 4.000. El domini lingüístic asturleonès es troba avui dispers per la província de Lleó, i només en queden illots lingüístics, restes de l'antic domini lingüístic, principalment a les muntanyes del nord de la província i a La Cabrera.

Aproximadament el 50 % de la població que viu a l'àrea gallegòfona del Bierzo, parlen gallec habitualment. En la darrera reforma de l'estatut d'autonomia de la Comunitat Autònoma de Castella-Lleó es va incorporar el reconeixement del gallec com a llengua territorial, sense que això fins ara hagi repercutit sensiblement en la recuperació de la llengua. La situació del gallec també és preocupant, però hi ha algunes dades que ens permeten ésser una mica més optimistes.

Mots clau: Llengües en contacte, sociolingüística, castellà, asturleonès, gallec, Bierzo, Castella-Lleó.

Giorgio Cadorini

La codificació del furlà

El procés de codificació del furlà es pot dividir en tres períodes diferents. El primer es correspon a l'ús no sistemàtic de la llengua «alta». El segon comença amb la fi de la segona guerra mundial, el qual es caracteritza per una cristallització de la vida cultural furlana provocada per la cortina de ferro que toca el Friül. El tercer període és el de l'oficialització progressiva del furlà, que fa de la codificació una tasca de l'administració pública local. La primera llei regional per al furlà de 1996 porta al compromís final que conclou el procés de la codificació oficial.

Mots clau: Sociolingüística, història de la codificació, estandardització, furlà, Friül.

Piero Ausonio Bianco

Mètodes de simulació per a ajudar en la presa de decisions en política lingüística

El resultat de qualsevol decisió presa en l'àmbit de les ciències polítiques està condicionat per un sistema de factors que interaccionen entre si, de manera que la previsió del resultat final esdevé molt difícil. Pel que fa a l'àmbit de les ciències socials, els nous mètodes de modelització i simulació que s'han proposat recentment (la modelització basada en agents) també es poden utilitzar en l'àmbit lingüístic per a ajudar els poders polítics a prendre decisions eficients en política lingüística.

Aquest article presenta el marc teòric en què la modelització basada en agents (ABM) es pot desenvolupar. Tot utilitzant els ambients SW desenvolupats, aplicats al domini de la simulació política, presentem els primers resultats que simulen el comportament d'una comunitat lingüística vertadera, de manera que podem confirmar la complexitat del problema i la seva validesa com a instrument de suport per a les decisions polítiques.

Mots clau: Simulació, ABM (Modelització basada en agents), Modelització de multi-agents, Política lingüística, Individualisme Metodològic.

Xavier Frías Conde

La normalització lingüística a la Romània: la normalització de la llengua i la normalització dels parlants (el cas dels neoparlants)

En aquest estudi analitzem dos processos diferents però que estan relacionats: l'estandardització de les llengües minoritàries i la importància dels neoparlants en llur normalització. En la primera part estudiem com s'està desenvolupant el procés d'estandardització en algunes llengües romàniques minoritàries, concretament el gallec d'Astúries, l'aragonès i el sard. En la segona part ens atensem a la figura del neoparlant i analitzem la seva importància en el procés, així com les diferències entre neoparlants i paleoparlants en el context de les llengües minoritàries romàniques.

Mots clau: Estandardització, llengües minoritàries, neoparlants, paleoparlants, gallec eonavenc (gallec d'Astúries), aragonès, sard, llengües romàniques.

Antonio Rubattu

L'ensenyament de la llengua i de la cultura sardes

El sard ha estat reconegut oficialment per part del parlament italià, per aquesta raó cal dotar-se durant els propers anys d'un programa pedagògic, d'un sistema d'ensenyament i d'una grafia unificada per a la llengua sarda.

Fora de Sardenya hi viuen quasi sis-cents mil sards que poden oferir als altres sards molts dels instruments culturals i lingüístics que s'han de menester per fer front, també a Sardenya, als reptes de la globalització i de l'integració europea.

Mots clau: Ensenyament, emigrants, llengua sarda, cultura sarda, identitat.

Piero Ausonio Bianco

Qui aprèn? Una persona o una comunitat? Una reflexió sobre l'aprenentatge i el coneixement de les llengües minoritàries

La transmissió de coneixements en una situació real és un conjunt molt complex d'accions i activitats, no reductibles simplement a un transferència de coneixement entre un mestre i un alumne.

La pregunta clau és, per tant, si les tècniques didàctiques habituals són les úniques que poden ésser utilitzades en una comunitat multilingüe.

Adoptant la perspectiva de l'«Aprentatge organitzatiu» i de la «gestió del coneixement», l'article presenta una anàlisi aprofundida dels «Episodis de transferència del coneixement» i de l'«aprenentatge situat» que s'esdevenen en una

comunitat en què es parla més d'una llengua, cadascuna en àmbits d'ús definits. L'objectiu de l'article és mostrar als lingüistes i als polítics sobre els riscos que hi pot haver si es vol promoure i difondre la llengua minoritària només amb els mètodes didàctics estàndards.

Mots clau: Sociolingüística, dominis d'ús de la llengua, gestió del coneixement, aprenentatge organitzatiu, pedagogia, comunitat multilingüe, aprenentatge situat.

Catrin Jones

El predomini del gal·lès a les escoles frena el declivi de la llengua?

Des de la segona meitat de la dècada de 1990, l'educació en gal·lès ha augmentat significativament. En l'article oferim un resum de com es realitza l'escolarització en gal·lès juntament amb una mostra dels efectes que té a partir de les dades del cens del Regne Unit de 2001. El cens mostra un augment del nombre de parlants de gal·lès al País de Gal·les, sobre tot entre les capes d'edat més joves. S'han produït canvis en la geografia lingüística de Gal·les, amb un alarmant descens del nombre de parlants tradicionals en aquelles zones considerades com a bastions de l'idioma. Aquest canvi es deu sobretot a la immigració, un fenomen de gran intensitat en els últims vint anys. Aquest article conclou amb la visió que els avenços del gal·lès en l'educació tenen com a contrapès els efectes de la immigració.

Mots clau: Sociolingüística, educació, immigració, llengua gal·lesa.

Teresa Seara

La temptació del somni (Tres personatges dels contes de fades tradicionals en l'obra de tres poetesses gallegues)

Els contes de fades tradicionals tenen un paper rellevant en l'obra de les poetesses gallegues dels últims anys que trenquen amb els tòpics respecte a certes figures femenines que en són protagonistes. En aquest sentit, aquest article analitza la presència i la deconstrucció dels personatges de Blancaneus, la Bella Dorment i la Caputxeta Vermella en tres autores que es van donar a conèixer en els anys noranta: Marilar Aleixandre, Estíbaliz Espinosa i Emma Pedreira Lombardía.

Mots clau: Poetesses gallegues contemporànies, contes de fades, Blancaneus, Bella Dorment, Caputxeta Vermella, Marilar Aleixandre, Estíbaliz Espinosa, Emma Pedreira Lombardía.

Peter Kopecký

Sobre la polisèmia i els contrastos en els escrits de Paul Claudel

L'article té per objectiu analitzar el lèxic escollit dels escrits i dels poemes de Paul Claudel. Claudel atrau els lectors mitjançant una rica varietat de contrastos. La polisèmia és el seu procediment favorit, de manera que l'utilitza per tot arreu en els seus versos i narracions. Gràcies a la polisèmia, Claudel associa dos sentits diferents, motivats en el pla semàntic per un sema comú, concebuts magistralment per una ingenuïtat controlada. L'autor ens ofereix un tret típic de Claudel: «les seves aventures semàntiques i anatòmiques.» Les polisèmies rivalitzen amb parònims o derivats regressius. Claudel se submergeix en els capricis gramaticals, en les metàfores i en les explicacions etimològiques. No obstant, el seu simbolisme es basa en els elements naturals.

Mots clau: Paul Claudel, polisèmia, escrits, poesia, aventura semàntica.

Maria Aldea

Subjectivitat de la traducció. Un punt de vista

En aquest article ens proposem abordar el registre de la subjectivitat de la traducció. Basant-nos en un fragment de l'Èxode —presentat en les variants grega, llatina i romanesa—, hem intentat descobrir la diversitat de possibles traduccions generades per un text que pertany a una llengua d'origen mancada dels mitjans gramaticals i lèxics que existeixen en la llengua d'arribada.

Mots clau: Traducció, subjectivitat, article definit, article indefinit, no articulació.